

Dosarul nr. 2ra-846/22
(2-19107517-01-2ra-14062022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Mihaila, V. Cotorobai)

DECIZIE

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de reprezentantul recurentei Ludmila Vezetiu,
avocatul Oleg Spânu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu
împotriva lui Alexandru Balan cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de
întârziere,

împotriva deciziei din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost admis apelul declarat de reprezentantul apelantului Alexandru Balan, avocatul
Adrian Cebotari, casată hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Centru și încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru și s-a emis o nouă încheiere prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea
privind anularea încheierii din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 22 iunie 2018, Ludmila Vezetiu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Alexandru Balan cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de
întârziere.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că în temeiul recipisei din 01 iunie
2015 a împrumutat pârâtului Alexandru Balan, suma în mărime de 27 000 euro, până
la data de 23 iunie 2015.

A afirmat reclamanta că, pârâtul Alexandru Balan nu și-a onorat obligația
asumată, în termenul indicat nu s-a încadrat și toate încercările extrajudiciare de a
restitui împrumutul nu s-au soldat cu succes, motiv din care a recurs la mijloacele
juridice de apărare.

Totodată, reclamanta Ludmila Vezetiu a invocat că, pârâtul Alexandru Balan
urmează a fi obligat la plata dobânzii de întârziere exact cum statuează art. 619 Cod
civil.

A solicitat reclamanta Ludmila Vezetiu încasarea de la Alexandru Balan a
datoriei în mărime de 27 000 euro, dobânzii de întârziere în mărime de 16 491 euro
și 82 de cenți și cheltuielile de judecată.

Prin încheierea din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu împotriva lui Alexandru Balan, a fost scoasă de pe rol, pe motiv că atât reclamanta Ludmila Vezetiu cât și pârâtul Alexandru Balan, fiind citați legal, nu s-au prezentat la ședința de judecată după a doua citare și nici nu au solicitat examinarea cauzei în absența lor.

Prin încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost anulată încheierea din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu împotriva lui Alexandru Balan.

S-a încasat din contul lui Alexandru Balan în beneficiul Ludmillei Vezetiu, suma în mărime de 27 000 euro, cu titlu de datorie, dobânda de întârziere în mărime de 16 491 euro și 82 de cenți, suma în mărime de 25 000 lei, cu titlu de taxă de stat, suma în mărime de 10 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma în mărime de 309 lei, cu titlu de cheltuieli de căutare a pârâtului.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 decembrie 2020, Alexandru Balan, reprezentat de avocatul Adrian Cebotari, a declarat apel împotriva hotărârii din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii menționate și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de reprezentantul apelantului Alexandru Balan, avocatul Adrian Cebotari.

S-a casat integral hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

S-a casat încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind anularea încheierii de scoatere de pe rol și s-a emis o nouă încheiere prin care: cererea înaintată de Ludmila Vezetiu, prin intermediul avocatului Oleg Spînu privind anularea încheierii din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu împotriva lui Alexandru Balan, s-a respins ca neîntemeiată.

La 12 mai 2022, reprezentantul recurentei Ludmila Vezetiu, avocatul Oleg Spînu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii primei instanțe din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Ca temei de drept, recurenta Ludmila Vezetiu, prin intermediul avocatului Oleg Spînu, a indicat prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

În motivarea recursului, recurenta Ludmila Vezetiu, prin intermediul avocatului Oleg Spînu a indicat că la examinarea cauzei civile, instanța de apel examinând în ordine de apel a scos de pe rol cererea de chemare în judecată, aplicând prevederile art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă, astfel și-a depășit limitele examinării apelului.

De asemenea, recurenta Ludmila Vezetiu, prin intermediul avocatului Oleg Spînu a invocat că, atât din conținutul cererii de apel cât și din cadrul ședinței de

judecată, nu se constată faptul că apelantul a solicitat anularea încheierii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru prin care s-a anulat încheierea de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Instanța de apel nu avea nici un temei legal de a anula încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar apelantul nici nu a avut o asemenea cerință în solicitările sale din apel.

Totodată, recurenta Ludmila Vezetiu, prin intermediul avocatului Oleg Spînu, a mai susținut că instanța de apel a încălcat principiul contradictorialității, prevăzut de art. 26 alin. (2) din Codul de procedură civilă prin pronunțarea unei soluții, în afara pretențiilor invocate de către parte.

Mai mult, în opinia recurentei Ludmila Vezetiu, instanța de apel, prin pronunțarea unei decizii, în afara celor invocate de către apelant și reprezentantul apelantului în apel, a lipsit partea adversă de dreptul de a-și expune opinia asupra problemei de fapt, astfel, fiindu-i încălcat, dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 09 decembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 12 mai 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 10 martie 2022, prin intermediul poștei electronice și oficiului poștal, conform scrisorii de însoțire (f.d. 214, 215, Vol. I), iar din materialele dosarului, reiese că reprezentantul recurentei a recepționat decizia nominalizată, prin intermediul serviciului poștal - la 16 martie 2022 (f.d. 3, Vol. II). Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 14 iunie 2022, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 12, Vol. II).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

Prin încheierea din 21 septembrie 2022 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de reprezentantul recurentei Ludmila Vezetiu, avocatul Oleg Spînu, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet din 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi

dovezi.

Conform art. 444 Cod de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Analizând materialele dosarului, instanța de recurs reține următoarele:

Din actele cauzei civile s-a stabilit că, la 22 iunie 2018, Ludmila Vezetiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Balan cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

Prin încheierea din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu împotriva lui Alexandru Balan, a fost scoasă de pe rol, pe motiv că atât reclamanta Ludmila Vezetiu cât și pârâțul Alexandru Balan, fiind citați legal, nu s-au prezentat la ședința de judecată după a doua citare și nici nu au solicitat examinarea cauzei în absența lor.

Prin încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost anulată încheierea din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu împotriva lui Alexandru Balan.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 decembrie 2020, Alexandru Balan, reprezentat de avocatul Adrian Cebotari, a declarat apel.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de apelantul Alexandru Balan, reprezentat de avocatul Adrian Cebotari, a ajuns la concluzia admiterii cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și încheierii din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru privind anularea încheierii de scoatere de pe rol și emiterea unei noi încheieri prin care: cererea înaintată de Ludmila Vezetiu, prin intermediul avocatului Oleg Spînu privind anularea încheierii din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu împotriva lui Alexandru Balan, a respins-o ca neîntemeiată.

Instanța de recurs reține că, soluția instanței de apel este eronată.

În conformitate cu art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care părțile citate legal nu s-au prezentat la ședința de judecată după a doua citare și nici nu au solicitat examinarea cauzei în absența lor.

Prin prisma art. 268 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea reclamantului sau a pârâtului, instanța poate anula încheierea privind scoaterea cererii de pe rol emise în temeiul art. 267 lit. f) și g), dacă aceștia depun probe care să

confirme imposibilitatea prezentării lor în ședință de judecată și a înștiințării instanței.

Cererea se depune în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Cererea privind anularea încheierii de scoatere a cererii de pe rol se soluționează în baza dosarului și a materialelor anexate la cerere, fără citarea participanților la proces.

Instanța care examinează cererea poate dispune citarea participanților la proces pentru a se pronunța cu privire la respectiva cerere.

Alin. (5) prevede că, încheierea judecătorească de respingere a cererii de anulare a încheierii privind scoaterea cererii de pe rol poate fi atacată cu recurs.

Deci, dispoziția art. 268 alin. (5) din Codul de procedură civilă indică clar că, doar încheierea de respingere a cererii de anulare a încheierii de scoatere a acțiunii de pe rol poate fi atacată cu recurs, nu și admiterea cererii, fapt ce denotă că aceasta nu se contestă nici odată cu fondul cauzei.

Colegiul conchide că, la 19 august 2020, reprezentantul reclamantei Ludmila Vezetiu, avocatul Oleg Spînu a depus cerere privind anularea încheierii din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Instanța de fond constatând temeinicia cererii, a admis-o și ca urmare, în temeiul art. 268 alin. (4) din Codul de procedură civilă a anulat încheierea din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Constatarea instanței de apel precum că, încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru este neîntemeiată dat fiind faptul că instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă - este una greșită.

Or, analiza temeiurilor de anulare a încheierii de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată în baza art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă, a fost verificată de instanța care a scos cererea de pe rol, adică de instanța de fond.

Totodată, instanța de recurs menționează că, instanța de fond în baza unui temei legal a admis cererea de repunere pe rol a cauzei, or, în cererea depusă, reclamanta Ludmila Vezetiu și reprezentantul acesteia, avocatul Oleg Spînu au invocat că la data de 02 aprilie 2020 au fost în imposibilitate de a se prezenta la ședința de judecată stabilită, din motiv că prin Hotărârea nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, cât și Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost instituită starea de urgență, prin care a fost suspendată activitatea instituțiilor, inclusiv și a instanțelor de judecată.

Art. 359 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă stabilește că, încheierile emise în primă instanță nu pot fi atacate cu apel decât o dată cu hotărârea, cu excepția încheierilor care pot fi atacate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile specificate la art. 423.

Apelul declarat împotriva hotărârii se consideră declarat și împotriva încheierilor date în cauza respectivă, chiar dacă au fost emise după pronunțarea hotărârii și dacă atacarea încheierii nu se menționează în cererea de apel.

Art. 423 alin. (1) din Codul de procedură civilă, indică expres faptul că, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de

prezentul capitol.

Subsecvent, art. 373 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevede că, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Așadar, instanța de apel prin decizia din 09 decembrie 2021, nu s-a expus asupra fondului cauzei, ci prin aplicarea eronată a art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă a respins ca neîntemeiată cererea reclamantei Ludmila Vezetiu, reprezentată de avocatul Oleg Spînu privind anularea încheierii din 17 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată din motiv că avocatul reclamantei nu a prezentat probe care să confirme imposibilitatea prezentării sale în ședința de judecată din 17 iulie 2020.

Însă în virtutea caracterului devolutiv al apelului instanța de apel era obligată să se expună pe marginea pretențiilor invocate de apelant în cererea de apel.

Or, reieșind din prevederile art.373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel, în limitele cererii de apel, verifică, temeinicia hotărârii atacate, referitor la constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii, în prima instanță.

În consecință, instanța de apel greșit a aplicat dispoziția art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă, și astfel necercetând pe fond apelul, soluția care se impune, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă de admitere a recursului.

Dispoziția art. 388 alin. (2) din Codul de procedură civilă reglementează că, săvârșirea altor încălcări decât cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărârii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluționarea eronată a cauzei.

Colegiul menționează că, concluzia instanței de apel precum că, la caz este aplicabilă dispoziția art. 359 alin. (2) din Codul de procedură civilă, este eronată.

Instanța de apel poate să se pronunțe din oficiu și asupra legalității încheierilor date de prima instanță, chiar dacă nu se menționează în cererea de apel, numai asupra acelor încheieri care fac imposibilă efectuarea unei noi judecări a fondului cauzei, astfel că, în cazul în care în privința unor pretenții s-a emis o hotărâre în fond, iar în privința altor pretenții concomitent, prin încheiere au fost scoase de pe rol sau procesul a fost încetat.

Încheierea instanței de fond din 11 septembrie 2020, emisă în temeiul art.268 alin. (4) nu cade sub incidența normei art. 359 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Interpretarea la caz, în sensul normei menționate, reprezintă o încălcare a principiului accesului liber la justiție prevăzut de art. 20 alin.(1) din Constituție, dar și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Or, accesul liber la justiție se realizează prin îndeplinirea tuturor obligațiilor ce reies atât din legislația națională cât și cea internațională, în care justițiabilii beneficiază de drepturile și libertățile fundamentale prevăzute de lege.

În baza art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În concluzie, instanța de apel nu a dat o calificare juridică corectă raportului litigios, și ca urmare greșit a determinat norma aplicabilă la caz.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de

apel a casat încheierea din 11 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și ca urmare și hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu a examinat apelul în fond și nu s-a expus asupra fondului cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de reprezentantul recurentei Ludmila Vezetiu, avocatul Oleg Spânu.

Se casează decizia din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Vezetiu împotriva lui Alexandru Balan cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat